

i kommunallovskommissionens betænkning (nr. 420/1966). Efter forslaget skal de amtskommuner, der har et beskatningsgrundlag pr. indbygger, der er mindre end det gennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger i samtlige amtskommuner, oppebære et statstilskud, der stort set stiller dem, som om de havde haft et beskatningsgrundlag svarende til det gennemsnitlige uden for Københavns og Frederiksberg kommuner.

Beregnet efter disse principper vil samtlige nye amtskommuner, bortset fra de tre amtskommuner i hovedstadsområdet, opnå skattegrundlagstilskud. Det samlede tilskudsbeløb ville i 1967-68 andrage ca. 163 mill. kr.

6. Generelle tilskud til primærkommuner.

Ved udformningen af principperne for ydelse af generelle tilskud til primærkommunerne til udligning af forskellene i skattetryk er der lagt vægt på i videst muligt omfang at lægge sådanne objektive kriterier til grund, som de enkelte kommunalbestyrelser ikke selv har indflydelse på. For ikke ensidigt at basere et generelt udligningstilskud på kommunernes beregnede beskatningsgrundlag er det foreslået, at der indføres en kombination af tilskud beregnet på grundlag af areal pr. indbygger samt et tilskud til de vanskeligst stillede kommuner.

Et generelt tilskud til kommuner med stort areal i forhold til indbyggertallet begrundes med, at sådanne kommuner ofte vil have både et stort udgiftsbehov og et beskedent skattegrundlag.

Hvad udgiftsbehovet angår, er det især vejudgifterne, der virker tyngende i de tyndt befolkede kommuner, hvilket forhold da også har begrundet udformningen af de gældende regler om tilskud til primærkommunernes vejudgifter. En nedsættelse af den automatiske vejrefusion vil derfor især ramme kommuner med spredt bebyggelse. Hertil kommer, at afstandsforholdene i de tyndt befolkede kommuner virker fordyrende på kommunernes skolevæsen, som følge af vanskelighederne og omkostningerne ved en centralisering af skolevæsenet. Da hovedparten af kommunernes bruttoudgifter til skolevæsen falder på lærerlønningerne, vil en nedsættelse af lærerlønstilskuddet i høj grad ramme de tyndt befolkede egne, der har relativt lave klassekvotienter. Ud over disse to hovedområder vil afstandsforholdene i sig selv medføre merudgifter på en række andre områder, såfremt almindelig kommunal standard skal tilvejebringes. Dette gælder f. eks. hjemmesygepleje, spædbørnssundhedspleje, husmoderafløsning, hjemmehjælp etc.

En undersøgelse af kommunernes beskatnings-

grundlag sammenholdt med befolkningstætheden har endvidere vist, at tyndt befolkede kommuner har et væsentligt dårligere beskatningsgrundlag end bymæssigt prægede kommuner. Et generelt tilskud beregnet efter areal pr. indbygger vil derfor ud over en dækning af de merudgifter, der følger af kommunens struktur, virke som et tilskud til udjævning af forskelle i beskatningsgrundlag omtrent på samme måde som et tilskud, der er beregnet direkte på basis af beskatningsgrundlaget.

Udover areal/indbyggertilskuddet foreslås der fortsat ydet et tilskud gennem indenrigsministeriet til særligt vanskeligt stillede kommuner. En forhøjelse af dette tilskud med de 59 mill. kr., som får reformens første etape til at balancere, vil bidrage til en øget udligning.

De udførte beregninger bygger på en kommunestruktur bestående af 276 kommuner. Antallet af kommuner må imidlertid forudsættes at være større frem til 1972, hvor strukturtilpasningen er forudsat afsluttet. Det synes derfor hensigtsmæssigt i denne overgangsperiode at lade den primærkommunale udligning foregå via et smidigt tilskudssystem, der er i stand til også at opfange de uligheder, der er en følge af en endnu ikke gennemført strukturrationalisering. Anvendelsen af denne overgangsordning giver tillige en mulighed for at følge den beskatningsmæssige udvikling i de nye storkommuner, før der træffes afgørelser om et lovgivningsmæssigt fastlagt udligningssystem.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer.

Til §§ 1-2.

Ved fastlæggelsen af det beskatningsgrundlag, der lægges til grund ved tilskudsberegningen, er der taget hensyn til, at den amtskommunale beskatning i alt væsentligt hviler på indkomsterne og grundværdierne. Indtægter af ejendomsskyld og dækningsafgifter er således holdt udenfor.

Ved tilskudsberegningen sker der en omregning af grundværdier til indkomstgrundlag efter omregningsforholdet 1 kr. grundværdi = 20 øres indkomst. Der er herved taget hensyn til de to beskatningsgrundlags relative vægt i den samlede primær- og amtskommunale beskatning ud fra det synspunkt, at det amtskommunale skattegrundlagstilskud også i nogen grad tager sigte på at udligne forskelle i den primærkommunale beskatning. Skulle alene den relative vægt i amtskommunernes faktiske beskatningsgrundlag lægges til grund, måtte grundværdierne indgå i beregningerne med godt 50 pct.

Som følge af overgangen til kildeskat pr. 1. januar